

Jaz pa piščalko imam . . .

Kaj nam je pripovedoval naš dedek.

Piše A. Pesek.

1. Slabota.

(Dálje.)

IX.

Slabota je jezdil devet dni in devet noči hitro kot veter ter je prijezdil v deveto deželo, in sicer v glavno mesto devete dežele. Mesto je bilo ob morju, in ko je Slabota zagledal veličastno mirno morje ob mestu, ki se je v solnčni svetlobi lesketalo kot neizmerni kup biserov, je obstal ter strme občudoval to prirodno krasoto. Tuintam so po morju plavale ladje kot labodi po jezeru. In v tem mirnem veličastnem morju bi naj bil doma strašni zmaj, ki ima sedem glav in v vsaki glavi ognjen jezik?! Neverjetno je kimal Slabota z glavo ter jezdil v mesto.

Mesto je bilo odeto v žalobno obleko. Vseповsod so visele s hiš črne zastave, in ljudje so bili oblečeni v črno obleko ter se je vsem poznalo na obrazu, da jih teži velika žalost.

„Kaj se je neki zgodilo, za Boga milega,“ je mislil Slabota, „da vlada v mestu taka žalost?“

Prijezdil je do krčme, odvedel konja v hlev ter šel v gostilniško sobo. Povprašal je krčmarja, če dobi pri njem sobo za stanovanje in hlev za konja za dlje časa.

„O, da,“ je dejal krčmar, „dobite, dobite lepo, fino sobo za stanovanje in snažen prostoren hlev za konja.“ In odkazal mu je sobo ter radovedno motril Slaboto. Ta je naročil krčmarju, naj mu preskrbi obleko, da se preobleče, zakaj doslej je bil Slabota še vedno oblečen v vojaško obleko. Krčmar

mu je hitro dal prinesiti novo črno obleko in ko se je Slabota preoblekel, je vprašal krčmarja, kaj je, da vse mesto tako žaluje.

„Vidi se, da ste tujec,“ je odgovoril krčmar, „da ne veste nič o strašni nadlogi, ki nas tare. V morju ob mestu živi strašen zmaj in vsak petek mu moramo dati dekle, da ga požere. Če bi mu ga ne dali, bi nam razrušil mesto ter pomoril vse ljudi. In baš včeraj, v petek, smo mu dali zadnjo deklico ter pridejo zdaj na vrsto cesarjeve hčere, naše preljube cesarične. Prihodnji petek moramo zmaju žrtvovati najstarejšo cesarično in torej vlada taka žalost v mestu in po vsem cesarstvu.“

„To ste pač pravi ljudje,“ je dejal Slabota, „umorili bi zmaya, pa bi bilo konec nadloge.“

„Oj, človek božji,“ je vzdihnil krčmar, „ko bi vedel, kaj smo že vse poizkusili, pa vse zaman, koliko junakov, najboljših junakov se je že podalo v boj zoper zmaya, a vse brezuspešno. Zmaj je pomoril vse in vsi se ga grozno bojimo, ker je nepremagljiv.“

Slabota je naročil krčmarju, naj mu konja lepo oskrbuje, ker za nekoliko dni odide. Krčmar je obljubil, da bo vestno skrbel za konja, in Slabota je zaklenil svojo sobico ter odšel v mesto.

Povprašal je v mestu, kje je cesarski grad ter se je napotil tja. Hotel je biti v bližini cesarja, da bi zvedel, kaj mislijo in delajo tam. Poprosil je službe, a niso mu je dali, češ, da ne rabijo več nobenega služabnika, ker jih imajo že dovolj. Slednjič ga je sprejel v službo cesarjev lovec, ki je vzrejal lovske pse za cesarja in ministre. Te mlade pse je moral Slabota učiti ter jim streči. Ker ni dobil druge službe, je rad opravljal to ter pozvedoval, kaj pravi cesar o zmaju. In zvedel je, da je cesar razglasil, da dá pol cesarstva in najstarejšo cesarično za ženo tistemu junaku, ki bi premagal zmaya ter jo rešil.

Minila je nedelja, minil je ponedeljek in torek, a noben junak se ni oglasil, in cesar in njegovi so bili čimbolj žalostni, zakaj vedeli so, da bodo v petek morali žrtvovati zmaju najstarejšo cesarično, če se ne oglasi junak, ki bi se upal podati v boj z zmajem, da bi jo rešil.

Tudi v sredo ni bilo nikogar od nikjer, v četrtek pa si je Slabota izprosil pri lovcu dopust za dva dni, češ, da mora domov iti pogledat. Lovec mu je dal dopust, in Slabota je šel v mesto h krčmarju ter je v četrtek ves dan krmil konja z najboljšo krmo. V petek zjutraj ga je nakrmil s pšeničnim kruhom ter napojil s starim vinom, se preoblekel zopet v vojaško obleko ter je odjezdil k morju.

Pri morju je bilo že polno ljudi, ki so od daleč gledali ter žalostni pričakovali zmaya. Tik morja je bil pa postavljen oder, ki je bil preoblečen s črnim suknom in na odru je stala najstarejša cesarična in je bridko jokala. Vse ljudstvo je željno pričakovalo junaka, ki bi prišel ter cesarično rešil, a ni bilo nobenega.

Ko je prijezdil Slabota k morju, je mignil, naj cesarično odstranijo, in takoj so jo odvedli stran. Ljudstvo pa je zavriskalo veselja, ker je prišel junak, ki se hoče poizkusiti s strašnim zmajem.

Slabota je jezdil na oder ter tam pričakoval zmaja namesto cesarične. Pogledal je na morje. Mirno, veličastno se je razprostiralo pred njim, in solnčni žarki so se igrali z valovi kakor oni dan, ko ga je prvič zagledal. Le ladje ni bilo danes nobene videti, vse so bile skrite v varnih pristanih. A ni dolgo občudoval krasoto morja, ker je začelo šumeti kot voda v kotlu, kadar vre. Šumenje je bilo čedalje huje, in morje je bilo razburkano kakor ob nevihti. In tam v daljavi je nekaj sopihalo. Priplaval je zmaj.

Meneč, da dobi kot navadno na odru pripravljeno žrtev, je planil naravnost na oder, a Slabota je začel neusmiljeno udrihati po njem z mečem, in vnel se je hud, ljut boj med njima. Sekal je z maju glave, posekal mu je že šest glav, a srednje mu ni mogel. Ko je Slabota zamahnil, da bi mu odsekal še srednjo glavo, je skočil zmaj v morje ter odplaval. Nagrozil se je še nazaj Slaboti, rekoč: „Čakaj, danes teden ti vrnem ter te zdrobim, kakor sem že sto in sto drugih.“

„O, le pridi,“ mu je zaklical Slabota, „le pridi, ne bojim se te, pač pa ti vzamem še srednjo glavo“. —

Ko je ljudstvo videlo, da je zmaj premagan, je vriskalo veselja in takoj so poslali po cesarja in po godce. Godci so prišli ter svirali, da je bilo veselje, in cesar se je pripeljal v zlati kočiji. Vsi so se Slaboti zahvaljevali ter ga slavili kot najhrabrejšega junaka. Cesar ga je objel in se mu s solzami v očeh ginjen zahvaljeval. Povabil in prosil ga je, naj se pelje poleg njega v cesarski kočiji v cesarski grad, a Slabota ni hotel.

„Vajen sem jezdit,“ je dejal, „in bom jezdil. Prosim pa, da dovolite, da cesarična, ki sem jo rešil, sede k meni na konja.“

Uslišali so mu to prošnjo, komaj pa je imel cesarično poleg sebe na konju, ga je vzpodbodel in odjezdil je kot blisk, da nihče ni vedel, kam je izginil s cesarično vred.

Prijezdil je v mesto h krčmarju, odvedel konja v hlev, cesarično pa v sobico ter je poklical krčmarja. Ta se je nemalo začudil, ko je zagledal cesarično pod svojo streho. Slabota mu je povedal, da je rešil cesarično in da bo v tej sobi, da ji naj streže, kolikor najbolj more, da je ne sme ven spustiti in tudi ne sme nikomer o cesarični ali njem povedati ni besedice ne, sicer zapade smrti. Krčmar je obljubil, da bo skrbel za cesarično in da bo molčal o vsem. Slabota je še povedal, da bo rešil še ostali cesarični, to pa bo le mogoče, če ga krčmar in najstarejša cesarična ne bosta izdala, naj torej natanko izpolnjujeta njegove ukaze.

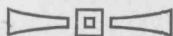
Ginjeno mu je cesarična dala zlat prstan v znak zahvale, da jo je rešil; ta je obljubila, da bo tiho in mirno v sobici, kakor dolgo hoče, samo da reši še njeni sestri.

Krčmar je potem odvedel cesarično v drugo večjo in lepšo sobo, da ji ne bo tako dolgčas kakor v majhni Slabotovi sobici. Slabota je slekel vojaško obleko, oblekel zopet navadno črno obleko ter šel v hlev h konju gledat. Tedaj pa je baš privrelo ljudstvo v mesto, z godbo na čelu so veselo korakali in v sredi se je peljal cesar v zlati kočiji. Slabota je gledal iz prevod, a nihče ga ni spoznal. Po mestu je zavladalo veliko veselje. Zvonovi

so zvonili in godci so godli, ljudstvo pa je prepevalo in vriskalo radosti. Sneli so črne zastave ter razobesili druge, ki pomenijo veselje.

Slabota se je napotil v cesarjev grad ter je pri lovcu zopet stregel psom ter jih učil za lov. Nihče ni slutil, da je ta, ki psom streže, tisti slaven junak, ki je premagal zmaja.

(Dalje.)

Lisica ostane lisica.

Spisal Ivo Trošt.

otrca, pridi, pridi me obiskat; bolna sem,“ je tožila lisica v svoji luknji, ko se je na širnem ribniku svobodno gibala tolsta gos. Poznala je zvitorepko in njene zvijače, pa je rekla: „Tetka, obžalujem te zastran tvoje bolezni; obiskati te pa ne utegnem, kopati se moram, zakaj to je zdravo.“

Lisico to užali. Iztegne se in pogine.

Najmlajša hčerka Rjavka pride naznanit žalostno vest goski na breg in pravi: „Usmili se, botrca, vsaj sedaj moje mame. Glej, mrtva je. Oprosti in pozabi vse. Tako delajo ljudje, krščani. Zajček je prišel in se milo jokal. Tudi račka je obljubila; le ti, le ti se kujaš, trdovratnica. Ali se ti ne smili moja mamica? Pridi jo vsaj pokropit.“

„Smili se mi že, tisto je res, a kropit je pa vendar ne grem. Trdijo, da smo gosi neumne, pa verjemi, da imam več modrosti kot zajček in račka. Me ne zaupamo vašemu rodu.“

Rjavka je povabila glavo ter odšla zabavlja je na pokvarjeni gosji rod.

Drugi dan pricina stric volk. Poznalo se mu je, da se mu ni slabo godilo zadnje dni. Vihal je brke in gledal objestno, skoro izzivajoče.

„Tetka, k pogrebu pridi, se spodobi. Saj že veš: lisico bomo zakopali danes popoldne. Vsi sosede so že obljubili, samo ti ne.“

„Ne zaupam lisičjemu rodu, ki izgubi dlako, a ne navade.“

„To so stare rečenice. Kdo se danes meni za staro šaro! Pameten človek gotovo ne; kdor se pa ravna po nji, zabrede v pogubo, verjemi.“

„Le pojdi, stric, jaz ne utegnem. Po slabi družbi rada boli glava. Mene bi najbrž danes zadnjič bolela, ker vem, da vam za sedmino manjka pečenke. Pojdi in ne žaluj preveč. Tudi jaz hočem žalovati, toda tukaj-le na varnem.“

Jezno in brez slovesa je odšel volk.

Z ribnika je opazovala potem gos pogreb — brez zajčka, ki ga je pohrustala lisičja družina, ko je došel kropit, in brez račke, ki so ji zavili vrat za kosilo.

„Z menoj bi se gostili za sedmino,“ pljuskne goska veselo s perutmi po vodi. „Ha, ha! Lisica ostane lisica.“

